

POGLED NA TRIGLAV S KRIŽKIH PODOV

FOT. BOGUMIL BRINSEK

Delo in denar.

Povest. Spisal dr. Fr. Detela.

(Dalje.)

IX.

Samo Peščata je še šumela in hrumela ob tvornici, nekako vesela, da ji ni treba več opravljati težkega dela; na okolici je ležala mrtvaška tišina. Iz visokih dimnikov se ni več valil in pihal dim; skoz okna in line niso žareli zublji raztaljenih kovin in velikanski stroji so si štrleli nasproti in si kazali ostre zobe in iztegali drug proti drugemu grozne ude kakor čudne pošasti, odrevenele na čarodejen ukaz, ravno ko so se hotele spopasti.

Mirna je bila tudi vas. Tiho so hodili orožniki po cesti gorindol, tiho delavci in delavke po trije ali štirje k vhodom v tvornico gledat, če se je že kaj izpremenilo, in zavračat, če bi bilo treba, tuje delavce, da jim ne bi prekrizali računov, ki so se tako lepo ujemali v nadpolnih mislih. Uradniki so redno še dohajali. Pregledovali so delavnice, če ni zlobna roka naredila ali zasnovala kakšne škode. Nakladali so nekoliko tudi sami izgotovljeno blago in vabili mimohodeče delavce, češ da se bodo še

kesali svoje nepremišljenosti. Ti pa so se jim rogali skoz ograjo, povpraševali, kako da jim ugaja novo delo in da naj le poizkusijo, kako trpi delavec; samo beraško delavsko plačo bi morali še vleči. Grohot je nastal, kadar se je po nerodnosti kakšnega uradnika prevagalo težko breme in zročljalo na tla, ali če so se gospodje zaman trudili in upirali z vzdiganjem. Ravno ta trud je potrjal delavce v misli, da je tvornica v silni stiski, da se bo morala vdati, da se obotavlja le zaradi ugleda. Zatorej jih je bilo mnogo tega mnenja, da bi mogli zahtevati še večjega izboljšanja svojih plač, izdatnejšega skrajšanja delovnega časa in boljših nagrad za nadure.

Brnot je sedel v krčmi in narekoval zaupnikom pisanja na vse strani, kjer je opravičeval stavko, objestno izzvano od ravnateljstva tvornice, prosil podpor delavcem v trdem boju za obstanek, dolžil uradništvo krutega postopanja in zatrjeval, da se ne vdajo delavci in ne odnehajo, dokler ne dobe svojih pravic. K njemu so dohajala poročila o dogodkih v tvornici in okrog, on je nadziral, da se je pravilno menjavalo delavstvo, ki je oddaleč obsedalo vhode